

Skrb za ohranjanje in povečevanje organske snovi v hmeljiščih

dr. Barbara Čeh

Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Zaradi podnebnih sprememb se je zmanjšala razpoložljivost vode, pogostejše in daljše so spomladanske in poletne suše. V prvi polovici leta dobimo manjšo količino padavin, v drugi polovici leta pa večjo v primerjavi z dolgoletnim povprečjem. To vsekakor zelo vpliva na količino razpoložljive vode za rast hmelja. Poleg vremenskih razmer pa na vodno bilanco v tleh v veliki meri vplivajo tudi lastnosti tal. Različna tla imajo različno sposobnost zadrževanja vode, velja pa, da bolj plitva in lažja ko so, manj vode lahko skladiščijo. Na takšnih tleh najhitreje nastanejo motnje zaradi suše. Ker hmelj v Sloveniji pridelujemo v glavnem na tleh prodnatega rečnega nanosa reke Savinje, ki so nemalokrat plitva in vsebujejo malo organske snovi, bo **potrebno prilagoditi tehnologijo pridelave tako, da bomo čimbolj učinkovito izrabljali vodo**, ki je na voljo, da bo pridelava tudi v spremenjenih podnebnih razmerah smotrna, trajnostno naravnana in da se kljub spremembam podnebja ne bo povečalo obremenjevanje okolja.

Na ranljivih območjih ne bo mogoče zdržati kmetovanja brez aktivnega prilagajanja tehnologije pridelave (foto: Primož Bukovec, tekst: Barbara Čeh).

Vsekakor je **pravilno izvedeno namakanje** ukrep, s katerim lahko uspešno premagujemo dolgotrajnejša sušna obdobja, pomembno pa je, da tudi z drugimi agrotehničnimi ukrepi delujemo tako, da blažimo posledice pomanjkanja padavin. Pomemben ukrep, s katerim vplivamo na to, da **rastline lažje preživijo sušna obdobja**, je skrb za ohranjanje in povečevanje sposobnosti tal za zadrževanje vode. Na to lahko

vplivamo med drugim z **ohranjanjem in povečevanjem vsebnosti organske snovi** v njih.

Reševanja težav se je treba lotiti takoj

Ker imajo hmeljišča v glavnem založenost z organsko snovjo bolj na spodnji meji še ustrezne ali pa so z njo slabše založena, se je **problema treba lotiti takoj**, saj se vsebnost humusa v tleh le počasi povečuje. **To je resnično dolgoročna naložba in ukrep, ki se mu ne moremo izogniti, če želimo hmelj smotrno pridelovati na istih lokacijah tudi v prihodnje!** Organska snov lahko namreč nase veže nekajkrat več vode, kot je njena masa. Močan pozitiven vpliv ima organska snov tudi na strukturo tal, to je na način razporeditve peščenih, meljastih in glinenih delcev v strukturne skupke, da se le ti pod vplivom vode ali drugih zunanjih dejavnikov ne razgradijo takoj.

Hlevski gnoj in podsevki

Ker je površina pod hmeljišči v Savinjski dolini velika, hmeljarji v glavnem nimajo dovolj svojega hlevskega gnoja, s katerim bi v tla vračali takšno količino organske snovi, kot se letno razgradi zaradi pogostega obdelovanja. V ta namen naj bi namreč letno zaorali dobrih 20 ton hlevskega gnoja na hektar. **Bilanco humusa v tleh hmeljišč pa lahko izboljšamo tudi s podsevki.** Za to so primerne rastline, ki imajo hitro začetno rast in kratko rastno dobo, pri tem pa tvorijo veliko organske mase. Po dosedanjih ugotovitvah naših strokovnjakov naj bi izbirali kot podsevke neprezimne vrste in njihove mešanice, da se izognemo spomladanski globoki obdelavi, s katero bi poslabšali izkoristek vode, ki so jo tla vpila prek zime. Poleg koristnega vpliva na bilanco humusa lahko s podsevki zmanjšamo izgube dušika in drugih hranil iz tal, ki jih hmelj ne utegne zajeti in bi se sicer izgubila v podtalje in podtalnico, kar je pomembno še zlasti na vodovarstvenih območjih. Hranila namreč podsevki vežejo s koreninami v svojo biomaso in tako pridejo po zaoravanju nazaj v zgornji sloj tal, kjer so po razgradnji organske snovi znova na voljo hmelju. S podsevki tudi dosežemo zmanjšanje erozijskih procesov in zapleveljivosti ter preprečujemo zbijanje tal in slabšanje njihove strukture. Da bi povečali bilanco dušika v tleh, kot podsevke vključimo metuljnice, ki vežejo dušik iz zraka. V hmeljišča sejemo podsevke v začetku julija, po zadnjem osipanju.